

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΣΘΕΝΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΜΕ HIV & ΗΠΑΤΙΤΙΔΑ: ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΡΟΜΑ

*** Καλέμης Κων/νος * (1,2), Κωσταρέλου Άννα (1,2), *Πιτταρά Ευθαλία* (1)**

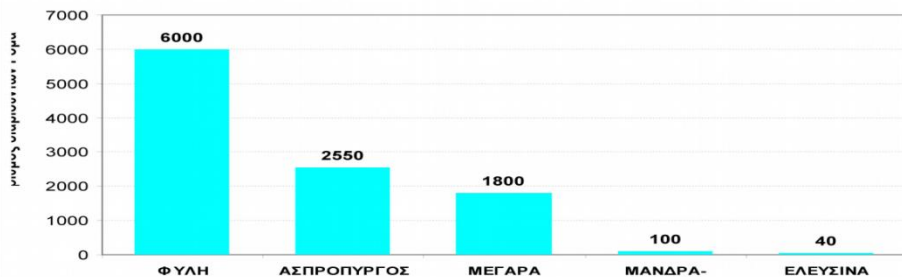
(1) Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, Αθήνα

(2) Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης – Ινστιτούτο Επιμόρφωσης, Αθήνα

Εισαγωγή

Η κατάσταση της υγείας του πληθυσμού ιδίως των σκηνιτών Ρομά είναι **επισφαλής λόγω των κάκιστων συνθηκών διαβίωσης** του αλλά και της εξαπλούμενης **χρήσης ναρκωτικών ουσιών**. Σύμφωνα με έρευνα (Γιατροί του Κόσμου, 1999), σε κάποιες κοινότητες σκηνιτών **μέχρι και το 99% ήταν προσβεβλημένο από τον ιό της ηπατίτιδας Α**. Το 50% είχε επίσης εκτεθεί στον ιό της ηπατίτιδας Β. Το 77% των Τσιγγάνων είναι εντελώς ανασφάλιστοι.

Πληθυσμός Ρομά στους Δήμους της Δυτικής Αττικής
(στοιχεία ΤΕΔΚΝΑ, 2010)

Οικιστικές συνθήκες διαβίωσης οικογενειών Ρομά σε περιοχές του Νομού Αττικής (Αχαρναί και περιοχή Σπάτων)
(Πηγή: Εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ)

Οι συνθήκες που επηρεάζουν την υγεία:

Ένας στους τρεις συμμετέχοντες Ρομά ηλικίας μεταξύ 35 και 54 ετών ανέφερε προβλήματα υγείας τα οποία περιορίζουν τις καθημερινές δραστηριότητές τους. Κατά μέσο όρο, περίπου το 20% των συμμετεχόντων Ρομά δεν καλύπτεται ή αγνοεί εάν καλύπτεται από ιατρική ασφάλιση.

Πηγή: FRA – Οργανισμός Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – 2015 http://fra.europa.eu/fraWebsite/roma/roma_en.htm

Φωτογραφία από χώρο διαμονής Ρομά στον Ασπρόπυργο (Πηγή: athens.indymedia.org)

Ρακοσυλλέκτες Ρομά στη χωματερή (Χ.Υ.Τ.Α.) Άνω Λιοσίων συλλέγουν μεταλλικά αντικείμενα για επεξεργασία και μεταπώληση (Πηγή: Εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ)

Το ζή-τη-μα της υ-γεί-ας εί-ναι εγ-γενώς συν-δε-δε-μέ-νο με το ζή-τη-μα της στέ-γα-σης. Οι πε-ρισ-σό-τε-ροι κα-ταυ-λι-σμοί βρί-σκο-νται κο-ντά σε σκου-πι-δό-το-πους και οι κά-τοι-κοί τους εί-ναι, συ-νε-πώς, ε-κτε-θει-μέ-νοι σε πλη-θώ-ρα μολύν-σε-ων και μι-κροβί-ων. Ε-πι-πλέ-ον, κα-θώς η έλ-λει-ψη τρε-χού-με-νου νε-ρού και η-λε-κτρι-κού ρεύ-μα-τος α-πο-κλεί-ει α-κό-μα και τη στοι-χειω-δέ-στε-ρη μορ-φή υ-γiei-νής, δεν εί-ναι να απο-ρεί κανείς που η υ-γεί-α πα-ρου-σιά-ζει έλ-λειψη στους σκη-νί-τες Ρο-μά, το μέ-σο προσ-δόκι-μο ζω-ής των ο-ποί-ων εί-ναι πο-λύ μι-κρό-τε-ρο από το μέ-σο προσ-δόκι-μο ζω-ής των ο-ποί-ων εί-ναι οι Έλ-λη-νες.

Σκοπός

Οι Ρομά έχουν υιοθετήσει **τρόπους ζωής** και παραδόσεις που διαφέρουν από τα ήθη της πλειοψηφίας. Ένα τέτοιο στοιχείο είναι ο **νομαδικός τρόπος ζωής** –μολονότι αυτός εκπίπτει σταδιακά, αλλά και η σημαντική **ενασχόληση** μεγάλης ομάδας αυτών **με παράνομες ενέργειες και πράξεις**. Το πρόβλημα της **χρήσης ναρκωτικών** έλαβε μέσα στη δεκαετία του 1990 **πρωτοφανείς διαστάσεις** για την χώρα μας και τα πολιτιστικά μας δεδομένα. Η **χρήση παράνομων ουσιών υπερδιπλασιάστηκε** στους μαθητές σε συνοικίες που διαμένουν Ρομά, **τριπλασιάστηκε στους νεαρούς ενήλικες**, ενώ παράλληλα σημειώθηκε έκρηξη στον αριθμό των εξαρτημένων από ηρωίνη.

Αρχική διασπορά των σχολικών μονάδων που στάλθηκαν ερωτηματολόγια

Υλικό

Το υλικό της έρευνάς μας συλλέχθηκε από **4 σχολεία στην περιφέρεια της Ανατολικής Αττικής (Αχαρναί)** και **1 στον Ασπόπυργο** με μεγάλο αριθμό μαθητών Ρομά. Οι ηλικίες του αντιπροσωπευτικού δείγματος κυμαίνονται **από την ηλικία των δέκα ετών έως και την ηλικία των δεκαέξι ετών**, έτσι ώστε να δούμε την ενημέρωση που κατέχουν, αλλά και τους λόγους που θα τους οδηγούσαν στη χρήση των ναρκωτικών ουσιών **και την έκθεση σε άλλες ασθένειες**. Το δείγμα μας περιέχει εκτός από διαφορετικές ηλικίες και διαφορετικό φύλλο (αγόρι- κορίτσι).

Μέθοδος

Η μέθοδος που χρησιμοποιήθηκε ήταν η μέθοδος του **ανώνυμου ερωτηματολογίου** για να μπορέσουμε να έχουμε και πιο αξιόλογα αποτελέσματα. Το ερωτηματολόγιο **δόθηκε σε περίπου 300 παιδιά** σε **διαφορετικές περιοχές ευθύνης** των σχολικών μονάδων. Μπορέσαμε να καταγράψουμε **τις γνώσεις, τις απόψεις, αλλά και τις εμπειρίες** της σημερινής νεολαίας και επιπλέον να δούμε **τις αντιδράσεις** των παιδιών αυτών όταν καλούνται να απαντήσουν σε ερωτήματα που αφορούν ένα τόσο σημαντικό κοινωνικό πρόβλημα. **Σημαντικό** επίσης θεωρούμε και **την προσωπική επαφή** με τα παιδιά που τους δόθηκε το ερωτηματολόγιο.

Το Απαντητικό Φύλλο της έρευνας

Μέθοδος Συλλογής Δεδομένων - Ερωτηματολόγιο

Η συλλογή ποσοτικών στοιχείων έγινε με τη χρήση δομημένου ερωτηματολογίου. Οι ερωτήσεις είναι προκαθορισμένες, ακολουθούν μια συγκεκριμένη σειρά και έχουν κλειστή μορφή. Η συλλογή δεδομένων για την ομάδα στόχο μέσω του ερωτηματολογίου πραγματοποιήθηκε το διάστημα από 19 Νοεμβρίου 2016 έως 2 Δεκεμβρίου 2016 σε όλες τις περιοχές του δείγματος.

Η στατιστική επεξεργασία έγινε με χρήση του στατικού προγράμματος SPSS.

Περιορισμοί έρευνας

Οι περιορισμοί της παρούσας έρευνας σχετίζονται με το χρόνο, το ερωτηματολόγιο (μετάφραση), τη στάθμιση του ερωτηματολογίου στον ελληνικό πληθυσμό, την ενδεχόμενη τάση συμμόρφωσης των συνεντευξαζόμενων.

Αποτέλεσμα έρευνας

Από την έρευνα που διενεργήθηκε, διαπιστώθηκε ότι ενώ η πλειονότητα των μαθητών αναφέρει πως υπάρχει ιστορικό χρήσης ναρκωτικών στο φιλικό τους περιβάλλον, είναι πολύ μικρό το ποσοστό των μαθητών που παραδέχονται ότι έχουν δοκιμάσει οι ίδιοι κάποια ναρκωτική ουσία. **Αναγνωρίζουν την ηπατίτιδα ως συχνή μορφή ασθένειας στο περιβάλλον τους** και θεωρούν περιορισμένη την ενημέρωσή τους για αυτή. Αν και **παραδέχονται ότι ναρκωτικά και ηπατίτιδα έχουν άμεση σχέση** σε πολλές περιπτώσεις, ελάχιστοι μόνο απευθύνονται στο σχολικό περιβάλλον για συμβουλές.

(Πηγή: Εφημερίδα ΤΑ ΝΕΑ)

Συμπέρασμα

Η εκπαίδευση είναι ο τομέας που η πολιτεία δραστηριοποιήθηκε αρχικά με στόχο την ένταξη των τσιγγανοπαίδων στο κεντρικό εκπαιδευτικό σύστημα. Μέσω του τμήματος διαπολιτισμικής εκπαίδευσης άρχισε να υλοποιείται από τον Μάιο του 1997 πρόγραμμα εκπαίδευσης τσιγγανοπαίδων με σχετικά προγράμματα Αγωγής Υγείας.

Η εκπαίδευση της νέας γενιάς Ρομά πρέπει να προσεχτεί ιδιαιτέρως γιατί είναι το κλειδί που θα περιορίσει σημαντικά τα ποσοστά μαθητών με AIDS και μορφές ηπατίτιδας.